
DEN BORGERLIGA SKOLREVOLUTIONEN

AGNETA REHNVALL

Ett område där den socialistiska oppositionen av olika skäl är särskilt ivrig att återställa den forna ordningen är inom skolan. Anledningen till det är uppenbar - just inom skolan har det hänt alltför mycket som inte passar den vars ideologi går ut på att det är politikerna som skall bestämma och medborgarna som skall anpassa sig.

Låt oss ta det från början. Skolan har alltid varit hårt reglerad och centralstyrd. Staten har genom tiderna bestämt det mesta och kommunpolitikerna resten. Kvar åt den enskilda skolan har funnits mycket litet att bestämma över - åt elever och föräldrar nästan ingenting. Kommunaliseringen av lärarna innebar en liten maktförskjutning. Det fortsatte med ett principbeslut om rätten att välja skola och tillsättande av läroplanskommitté och betygsutredning.

Sådant var läget på valdagen 1991

Idag har alla bitar fallit på plats. Sedan läroplanskommittén och betygsutredningen formats om och fått nya direktiv av den moderata skolministern har riksdagen fattat beslut som innebär att betygen skall mäta kunskaper och att de får

AGNETA REHNVALL är skolborgarråd (m)
i Stockholms Stad

ges från den tidpunkt föräldrarna önskar - dock senast för första gången i vårterminen i årskurs 7.

Synen på de kunskaper som betygen skall mäta och skolan förmedla är också förändrad och kan uttryckas som att det nu är de "rostfria" kunskaperna som prioriteras högst. Det betyder att skolan skall koncentrera sig på att ge kunskaper som har bestående värde i en föränderlig värld, eftersom skolan idag inte kan eller bör göra anspråk på att ge eleverna mer än en begränsad del av det kontinuerliga lärandet i livet.

Reducerat inflytande

När den nya läroplanen träder i kraft reduceras statens inflytande över skolan till att tala om vad alla minst skall lära sig, inte hur och i vilken takt kunskapsinhämtandet skall ske.

Samtidigt som skolministern gjort sitt jobb har vi kommunpolitiker gjort vårt. Så här ser det ut i Stockholm idag:

Skolpengen finns, både i grundskolan och på gymnasiet. Tidigare hade föräldrarna bara en teoretisk möjlighet att välja skola. Skolpengen ger också en praktisk möjlighet att välja, eftersom den följer eleven till den skola man väljer, kommunal eller privat.

Skolpengens många fördelar

Förut gick pengarna bara till kommunala skolor. Det var delningstal och basresurser som avgjorde hur mycket pengar en skola fick, inte antalet elever. Varje ny elev blev en belastning för sin skola. Idag kommer varje ny elev med en skolpeng och har hux flux förvandlats till en resurs.

Skolpengen är en rättvisereform som gör det möjligt för alla att välja en privat skola, oberoende av familjens ekonomiska situation.

Nej, säger oppositionen, den är tvärtom segregerande. Om detta kan vi säkerligen vänta oss många strider i valrörelsen, men just nu kan bara konstateras att nästan en fjärdedel, 24 procent, av föräldrar till barn i sexårsverksamhet, årskurs ett, fyra och sju redan i höstas gjorde ett annat val av skola för sina barn än den som politikerna hänvisat dem till.

Friskolor fördubblade

Skolpengen ger också möjlighet för den som uppfyller kraven att starta en skola. Skolverket inspekterar att läroplanen följs, kommunen betalar skolpengen, som är 85 procent av vad en plats i en kommunal skola kostar. Sedan möjlighe-

terna öppnats har antalet friskolor i Stockholm fördubblats.

Det är inte slut med valfriheten i och med att man valt skola. Den nya läroplanen ger större utrymme både för elever och skola att göra egna val av ämnen, att betona vissa saker mer. På gymnasiet går vi snabbt över från över hundra linjer via sexton nationella program till en kursutformad skola där eleverna komponerar sin egen utbildning. Nya och ovanliga ämneskombinationer kommer sannolikt att uppstå, allt efter elevernas önskemål.

Förvaltningsråd

På alla skolor i Stockholm finns förvaltningsråd - bestående av elever, föräldrar och personal - som under rektors ledning diskuterar gemensamma angelägenheter på skolan. Budget, arbetsplan och målbeskrivning är exempel på vad som kan behandlas. Det ger föräldrar och elever unika möjligheter att vara med och styra sin egen skola.

Den större friheten lokalt följs upp med bättre utvärdering. Vi har sex skolinspektörer vars uppgift är att följa undervisningen och komma med idéer om hur den kan bli bättre. De flesta välkomnar inspektörerna - äntligen någon som bryr sig om vad som händer inne i det allra heligaste, klassrummet!

Det faktum att man börjar tala om kvalitet och ställa krav leder till en allmän skärpning. Läger man därtill den kvalitetshöjning som konkurrensen om eleverna medför och ökad satsning på fortbildning får man en bättre skola. På

ett år har inspektörerna noterat en påtaglig förbättring av undervisningen. Det är värt att notera att skolan under samma tid kraftigt dragit åt den ekonomiska svängremmen.

Föräldrastyrd skola

Så idag har vi alltså en skola där elever och föräldrar, inte politiker, för första gången i svensk skolhistoria styr skolan.

Det är den skolan vi moderater vill ha.

Oppositionen går till val på att ta bort valfriheten, skolpengen och friskolorna. Mindre fritt val, mindre betyg och mera likriktning. Tillbaka till en politikerstyrd skola.

För oss som tror på lärares, elevers och föräldrars förmåga finns allt att vinna på en ideologisk kamp om skolan!

Pärmar för inbindning av årgång 1993

kan rekvireras från Svensk Tidskrifts expedition, tel 08-667 59 55, eller genom insättning av kronor 70 på postgiro 7 27 44-6